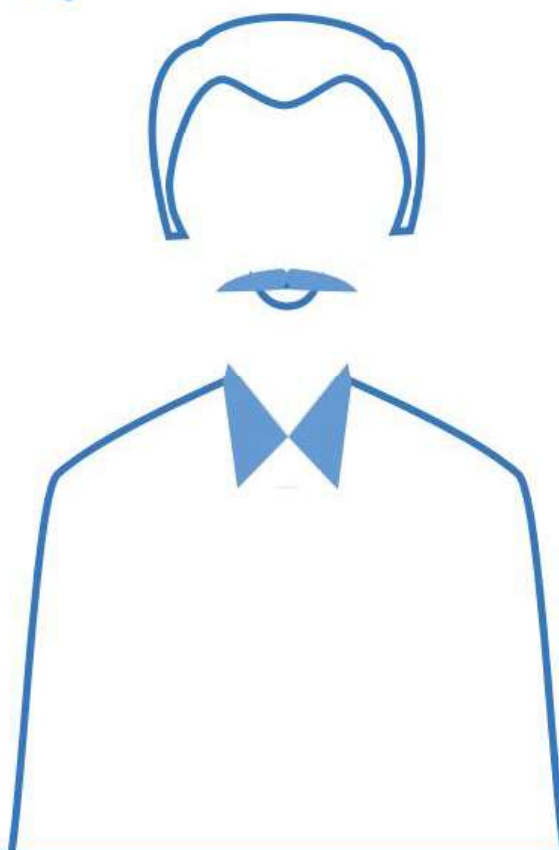


Τίνος είναι βρε γυναίκα
τα παιδικιά;



Τίνος είναι βρε γυναίκα τα παιδγιά;

Όλα τα... παιδγιά, είναι ελληνικά! Μην μας τρομάζει η πραγματικότητα της προφορικής μας γλώσσας, η οποία μπορεί όμως να μας εκπλήσσει! Κυρίως όταν ακούσουμε προσεκτικά φθόγγους που σωστά ήεμε σε κάποιες λέξεις. Ας γνωρίζουμε, λοιπόν, ότι στις καταλήξεις *ια, ιες, ιο(s), ιου(s)*¹ ισχύουν τα εξής:

1. Όταν προηγούνται τα **β, δ, ρ** (νηηρά εξακολουθητικά)² προστίθεται το νηηρό εξακολουθητικό **γ** (ακούγονται δηλ.: *για, γιες, γιος, γιου*).

Παραδείγματα:

βραδιές	ακούγεται	βραδγίες
κουνάβια	ακούγεται	κουνάβγια
ηαδιά	ακούγεται	ηαδγιά
μουριά	ακούγεται	μουργιά
οηόιδιος	ακούγεται	οηόιδγιος
παιδιά	ακούγεται	παιδγιά
σκλαβιά	ακούγεται	σκλαβγιά
ψάρια	ακούγεται	ψάργια

Η λέξη *καινούργιος* δεν έχει σχέση με τον κανόνα (προέρχεται από το ρήμα *καινουργώ* = ξεκινώ κάτι νέο, και όχι από το *καινούριος* – δεν δικαιολογείται ετυμολογικά). Η λέξη προσφέρει... από σπόντα, την νηητική διάσταση που έχουν οι συγκεκριμένες λέξεις στην εκφορά τους.

... και, ναι, κάνει ρίμα ο *γιος* και ο *κορ(γ)ιός*

¹ Ανήκουν στις λεγόμενες καταχρηστικές διφθόγγους (βλ. Σελ. 21).

² Βλ. Σελ. 79.

2. Όταν προηγούνται τα **θ, φ** (άνχα εξακολουθητικά)¹, **π, τ** (άνχα στιγμιαία)¹ προστίθεται το άηχο εξακολουθητικό **χ** (ακούγονται δηλ.: **χια, χιες, χιος, χιου**)².

Παραδείγματα:

κολλοκυθιά	ακούγεται	κολλοκυθιά
κουνούπια	ακούγεται	κουνούπχια
μάτια	ακούγεται	μάτχια
ξανθιές	ακούγεται	ξανθιές
πάπιες	ακούγεται	πάπχιες
ράφια	ακούγεται	ράφχια
φωτιά	ακούγεται	φωτχιά
χωράφια	ακούγεται	χωράφχια

Το **χ** είναι **χ** (!) και όχι **γ** όπως μπορεί να ακούγεται λανθασμένα σε κάποια αφτιά, μέχρι να ειπωθεί ελεύθερα και να ακουστεί καθαρότερα: π.χ. στη λέξη **κουνούπια**, προσωπικά ακόμα μπερδεύομαι! Αν θέλετε όμως ένα ωραίο παράδειγμα δοκιμάστε να τραγουδήσετε το ρεφρέν από το γνωστό άσμα: «**Συννεφιές, συννεφιές, όταν δε σε βλέπω, έχω ακεφιές!**» για να δείτε πώς «εμφανίζεται» αβίαστα στο στόμα σας το **χ** (!) επιβεβαιώνοντας με όμορφο τρόπο τη ρίμα! (**συννεφχιές, ακεφχιές**).

Για να προβληματιστούμε ακόμη περισσότερο, οι **συννεφιές** και οι **ακεφιές** ακούγονται στην τελευταία τους συλλαβή όπως και στη λέξη **ευχές** (!) όπου παρεισφρέει το **ι** ως παρασιτικός φθόγγος (*βλ. Σελ. 24*) και κάτι τέτοιο

¹ *βλ. Σελ. 79.*

² Στην κυπριακή διάλεκτο προφέρονται ως **κια, κιες, κιος, κιου**. Π.χ. το «**να πιω**» ακούγεται «**να πχιω**» στα Ελληνικά και «**να πκιω**» στα Κυπριακά.

φαίνεται και αν καταγραφεί η φωνή σε αναλυτή ήχου... για τους πολύ ψαγμένους!

Να πούμε επίσης ότι το φαινόμενο που περιγράψαμε μπορεί να συμβαίνει, όχι μόνο στην κατάληξη, αλλά και μέσα στη λέξη, όπως π.χ. στη λέξη αδ(γ)ιάβαστος, αλλά όχι σε όλες τις λέξεις. Π.χ. δεν συμβαίνει στη λέξη αδιάβλητος. Βλέπετε κάποια διαφορά; Τη λογιότητα; Όντως! Και υπάρχει αρκετή συζήτηση σε αυτό το θέμα... Αλλά ήδη έχουμε περάσει στο φαινόμενο της συνίζησης, που θα δούμε στο επόμενο και μεθεπόμενο κεφάλαιο.

Κανόνας: Ο φθόγγος **i**, όταν είναι άτονος και ακολουθείται από άλλο φωνήεν, αλληλάζει φωνητική ταυτότητα και προφέρεται παράλληλα με ένα ουρανικό σύμφωνο¹, ανάλογα με το είδος του προηγούμενου συμφώνου: Όταν προηγείται ηχηρό σύμφωνο¹, προφέρεται περίπου σαν **γι** και όταν προηγείται άηχο σύμφωνο, προφέρεται περίπου σαν **χι**.

¹ Βλ. Σελ. 79.